

20.10.2023

לכבוד,

פרופ' יובל מרין	פרופ' עדי שטרן,	פרופ' גור אלרואי
רקטור המכללה למינהל	נשיא אקדמית בצלאל	רקטור אוניברסיטת חיפה
בדוא"ל:	לאומנות ועיצוב	בדוא"ל:
ymerin@colman.ac.il	בדוא"ל: academ@bezalel.ac.il	rector@univ.haifa.ac.il

פרופ' נסים בן-דוד,
נשיא המכללה האקדמית הגליל
המערבי
בדוא"ל: NisimBd@wgalil.ac.il

הנדון: הסתה והליכים משמעתיים חסרי תקדים נגד הסטודנטים הערבים

הימים האלה הם ימים מאוד קשים על שני העמים, וכולנו מודעים לרגישות המצב ולמתח בו שרויים רוב הסטודנטים והמרצים. ואולם דווקא בגלל שעת החירום הקשה, אני מתכבד לפנות אליכם בשם הציבור הערבי בישראל בענין זכויות האזרח של הסטודנטים הערבים בקמפוסים אצלכם, כלהלן:

1. בניגוד למצבי חירום קודמים, אנו עדים בימים האחרונים לפגיעה קשה מאוד בזכויות הסטודנטים ערבים בחלק מן המוסדות האקדמאיים. הליכים משמעתיים רבים נפתחו נגדם בגין פרסומים בחשבונותיהם הפרטיים ברשתות החברתיות, בתואנה כי פרסומים אלה נוגדים את תקנוני המוסדות ומהווים תמיכה במעשה טרור ואללימות וכן הזדהות עם מעשי טרור.

2. כמה מוסדות אקדמאיים החליטו על הרחקתם המיידית של סטודנטים מהלימודים, וזאת בטרם קיום שימוע בעניינם ומתן הזדמנות להם להגיב על הטענות והחשדות נגדם. בחלק מהמקרים הם נדרשו אף לפנות את המעונות ללא התראה מוקדמת ובתוך שעות ספורות. בחלק מהמקרים נקבעו דיוני בזק ומהירים בפני ועדת המשמעת במוסדות, ללא תהליך הוגן ומתן אפשרות לסטודנט להתגונן כראוי מפני הטענות נגדו, ונתקבלו החלטות מיידיות להשעיה.

3. בחינת למעלה מ- 80 פניות של סטודנטים שהגיעו למרכז עדאלה, מעלה כי מדובר בפרסומים הנופלים ברובם המוחלט בגדרי חופש הביטוי ואינם נוגעים באי-חוקיות כלשהי. שכן ברובם הגדול אין קריאה לשימוש באלימות, תמיכה במעשה אלימות, הזדהות עם מעשה בלתי חוקי או דברי הלל ושבח לפגיעות החמורות והקשות שאירעו נגד אזרחי המדינה בעוֹף עזה בשביעי לאוקטובר.
4. בניגוד לכך, הליכים משמעותיים נפתחו וסנקציות הוטלו בגין פרסומים לגיטימיים ורגילים ששותפו לפני ה- 7/10/2023, פסוקים מהקוראן ותפילות דתיות, פרסומים על הרג ילדים בעזה ועל המשבר ההומניטארי שפוקד את הרצועה, ובגין התבטאויות נגד הכיבוש הישראלי ואף נגד פרסומים המביעים כעס על עצם קיומה של המלחמה.
5. זאת ועוד, מספר מוסדות אקדמיים מיהרו והוציאו בימים האחרונים מכתבים מהם משתמע כי קיימת תופעה של עידוד ותמיכה באלימות ורצח אזרחים בקרב סטודנטים להשכלה גבוהה, ובהם הם דורשים להגיש להם תלונות נגד אותם סטודנטים. מכתבים אלה, מגבירים את תחושת הפחד השוררת אצל סטודנטים ערבים מפני סנקציות והליכים משמעותיים שרירותיים, רדיפה פוליטית אחרי התבטאויותיהן והשמצה והסתה נגדם ברשתות החברתיות.
6. מדובר באקט לא אחראי בעליל שעה שסטודנטים ערבים רבים ממילא עוברים מסכת הכפשות, הסתה ואיומים ברשת החברתית ובקבוצות וואטסאפ לימודיות באופן שמסכן את שלומם וביטחונם האישי ואת שמם הטוב – ושוב כל זה כאשר מדובר ברובם המכריע של המקרים בסטודנטים שפרסמו דברים החוסים תחת חופש הביטוי ואין בהם עידוד לאלימות מכל סוג שהוא אך פורשו באופן שגוי. יצוין כי גם מרצים, ערבים ויהודים, אשר רק ביקשו להגן על חופש הביטוי של הסטודנטים להשכלה גבוהה ולשמור על זכותם להליך הוגן הפכו בעצמם בימים האחרונים למטרה להסתה ואיומים.
7. דווקא בימים קשים אלה מוטלת חובה על המוסדות האקדמיים לשמור על חופש הביטוי הפוליטי ולשמור על מעמדם כמגדלור של הגינות וחופש במיוחד בעתות משבר. מותר לסטודנטים הערבים להביע זעזוע מהפגיעות הצבאיות נגד האוכלוסייה האזרחית של בני ובנות עמם בעזה. מותר להם להתפלל לשלומם של אלפי המשפחות שנפגעו; מותר להם להתנגד לניסיון הטיהור האתני שעוברת האוכלוסייה בעזה ומותר להם להביע התנגדות למלחמה ובוודאי התנגדות להמשך הכיבוש.
8. האוכלוסייה הערבית בישראל, וכן הנהגתה, וועדת המעקב העליונה, מבחינים באופן ברור בין הזדהות עם הסבל של בני ובנות עמה הפלסטינים ובין התמיכה לסיום הכיבוש מצד אחד, ולבין הזדהות עם מעשים לא חוקים או תמיכה בפגיעה באזרחים שהם אסורים בתכלית האיסור מצד שני. לכן אין לפרש הזדהות מהסוג הראשון כאילו היא הזדהות מהסוג השני. מצער שהרוב המכריע של הפרסומים שבגינם נענשו הסטודנטים הערבים או שמוגשים נגדם, הם מהסוג הראשון ואשר פורשו וכאילו הם תמיכה והזדהות עם פגיעה באזרחים.

9. אנו מצפים ממוסדות אקדמאיים לשמור על זכויותיהם הן של הסטודנטים והן של המרצים, לרבות זכותם לחופש הביטוי, גם בימים קשים אלה. כן אנו מצפים מכם לפעול על מנת להרגיע את הרוחות ולעודד קיום אווירה של סובלנות, הכלה והבנה ברחבי הקמפוסים בכדי לשמור על ביטחונם האישי של הסטודנטים ושאר הבאים בשעריכם ולהבטיח קיומו של מרקם חברתי שיאפשר להם לחזור לספסל הלימודים יחד, במיוחד לקראת פתיחת שנת הלימודים החדשה.

10. בהזדמנות זו אני מביע את הנכונות שלנו כהנהגה לציבור הערבי לשיתוף פעולה אתכם למען שמירה על אוירה טובה ובטוחה לכולם.

אודה להיענותכם.

בכבוד רב,

מוחמד ברכה, יו"ר ועדת
המעקב העליונה לענייני
הציבור הערבי בישראל

העתקים:

- פרופ' שיזף רפאלי, נשיא מכללת שנקר, בדוא"ל.
- פרופ' ברטולד פרידלנדר, נשיא מכללת הדסה, בדוא"ל.
- פרופ' ליאו קורי, נשיא האוניברסיטה הפתוחה, בדוא"ל.
- פרופ' תמיר שפר, רקטור האוניברסיטה העברית, בדוא"ל.
- פרופ' חיים היימס, רקטור אוניברסיטת בן גוריון, בדוא"ל.
- פרופ' מרק שטייף, רקטור אוניברסיטת תל אביב, בדוא"ל.
- ד"ר ירדנה קול, מנהלת האקדמיה לסיעוד מאיר, בדוא"ל.
- פרופ' אהרן קלרמן, נשיא המכללה האקדמית צפת, בדוא"ל.
- פרופ' משה בן-חורין, נשיא הקריה האקדמית אונו, בדוא"ל.
- פרופ' אביעד קליינברג, נשיא המרכז האקדמי רופין, בדוא"ל.
- פרופ' אברהם שיצר, נשיא המכללה האקדמית כנרת, בדוא"ל.
- פרופ' קנת הוכברג, רקטור מכללת עזריאלי להנדסה, בדוא"ל.
- פרופ' יולי תמיר, נשיאת המכללה האקדמית בית ברל, בדוא"ל.
- פרופ' ברנרד פינצ'וק, רקטור המכללה האקדמית נתניה, בדוא"ל.
- פרופ' אורי סיון, נשיא הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל, בדוא"ל.
- פרופ' לאה פרץ, ראש בית הספר לעיצוב ולחינוך ויצו חיפה, בודא"ל.
- פרופ' משה כהן-אליה, נשיא המרכז האקדמי למשפט ועסקים, בדוא"ל.
- פרופ' קנת הוכברג, רקטור המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי, בדוא"ל.
- פרופ' ענת רטנובסקי, רקטור אפקה המכללה האקדמית להנדסה בתל אביב, בדוא"ל.
- פרופ' יהודה חדד, רקטור המכללה האקדמית להנדסה ע"ש סמי שמעון, בדוא"ל.